

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
Odbor památkové péče
Jungmannova 35/29, 111 21 Praha 1
tel.: 236 002 334, 236 002 987
e-mail: opp@praha.eu
www.praha.eu

Fotografie na přední straně obálky © ČTK, Jan Čemý

Restaurační zahrádky v památkově chráněném území hlavního města Prahy

PŘÍRUČKA PAMÁTKOVÉ PÉČE

MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Odbor památkové péče

(AKTUALIZACE 2016)

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

Restaurační zahrádky v památkově chráněném území hlavního města Prahy

Restaurační zahrádky jsou významnou součástí uličního interiéru města. Způsob jejich provedení spolu s reklamními prvky provozovny do značné míry spoluurčuje kvalitu prostředí, na které jsou z hlediska památkové péče – zejména na území Pražské památkové rezervace (k.ú. Hradčany, Malá Strana, Staré Město, Josefov, Nové Město, Vyšehrad) – kladeny značné nároky. Estetická kvalita restauračních zahrádek jako součástí uličního interiéru proto musí být na vysoké úrovni.

V průběhu historického vývoje pražského veřejného interiéru u nás nevznikl typologicky a esteticky jednotný model restauračních zahrádek. V současné době pak z ekonomických důvodů stále vzrůstá tlak na přizpůsobení zahrádek celoročnímu provozu. Důsledkem jsou takové požadavky provozovatelů na provedení zahrádek, které jsou těžko slučitelné s požadavky památkové péče, protože popírají snahu zachovat u zahrádek v historickém jádru města jejich přirozený a tradiční sezonní charakter.

Zřízení restaurační zahrádky v památkově chráněném území je podmíněno souhlasným stanoviskem Odboru památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy (dále jen MHMP OPP). Tato závazná stanoviska jsou trvale platná, pokud se nezmění rozsah plochy záboru nebo technické provedení zahrádky. Ke všem novým požadavkům či úpravám musí být vydáno nové závazné stanovisko MHMP OPP.

V zájmu kultivace veřejného prostoru v památkově chráněném území, zvýšení povědomí širší veřejnosti a podnikatelů o této problematice a také pro větší transparentnost procesu posuzování nových zahrádek byl vypracován metodický pokyn Odboru památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy.

MHMP OPP posuzuje individuálně každý návrh restaurační zahrádky v souvislosti s hodnotami okolního historického prostředí a prostorovými možnostmi konkrétní lokality podle následujících kritérií:

- **umístění:** nepřipustné je použití podesty s výjimkou zahrádek umístěných na komunikaci s výraznějším podélným sklonem (více než 5 %, tj. převýšení 5 cm na 1 m) nebo v případě umístění zahrádky na ploše s rozdílnou výškou úrovní,
- **ohrazení:** nepřipustná je forma ohrazení kompaktní zábranou (např. desky, textil, sklo, aj.) nebo souvislou řadou velkoobjemových nádob na zeleň, pouze u zahrádek provozovaných i v chladnějším období od října do dubna je v těchto měsících možné použít mobilní ohrazení z čirého materiálu do maximální výšky 140 cm,
- **zastínění:** nepřipustné jsou masivní velkoformátové markýzy s elektromotorem poháněnými výklopnými rameny, dále sestavy markýz a markýzy umístěné v krycích boxech na fasádě. U mobilních markýz a slunečníků je nepřipustné vícebarevné provedení textilního potahu a použití výrazných reklamních prvků (log),
- **vybavení:** nepřipustný je typový plastový nábytek a doplňkový mobiliář zahrádky (výčepní a chladicí pulty, grily, pokladny, osvětlení, televizní obrazovky, koberce apod.).

Z hlediska památkové péče je zásadně nepřipustné řešení restauračních zahrádek v podobě samostatné trvalé stavby, v krajních případech vybavené i vlastními přípojkami.

Rozměrově předimenzované zahrádky s kompaktním zastřešením a ohrazením, umístěné na vysokých podestách, omezují běžný provoz na komunikacích a brání pohledovému uplatnění parterů historických objektů. Tím snižují kvalitu veřejného prostoru, který má však v urbanismu důležitou roli a v památkově chráněném území je také předmětem ochrany památkové péče. Takto řešené restaurační zahrádky nerespektují sezonní charakter a vytvářejí nové specifické stavby na plochách, které jsou primárně veřejnými komunikacemi.

S ohledem na sezonní charakter restauračních zahrádek je vhodné jejich umístění přímo na dlažbě. Pokud je z důvodu podélného sklonu komunikace (více než 5 %, tj. převýšení 5 cm na 1 m) nutné umístit zahrádku na podestu, musí být tato podesta provedena jako jednoduchá konstrukce, jejíž výška není větší, než je nezbytně nutné pro vyrovnání nerovnosti terénu, tzn. začíná u úrovní cca 0 a směrem po svahu vyrovnává pouze terénní rozdíl.

Vhodným způsobem zastínění zahrádky jsou jednotlivé slunečníky v jednobarevném provedení, bez ostře kontrastních nebo fluorescenčních odstínů. Velkoplošné slunečníky přesahující šířku úzkých historických komunikací nebo sestavy navzájem spojených slunečníků jsou nepřipustné.

Mobilní markýzy lze použít pouze na otevřených volných prostranstvích (náměstí, široké bulváry) za předpokladu, že budou provedeny jako jednoduchá konstrukce s textilií v barvě přírodní tkaniny, případně v jiném tlumeném odstínu. V úzkém uličním pásu sevřeném bloky domů není umístění mobilních markýz žádoucí, stejně jako použití jakýchkoliv stínících zařízení v podloubí.

Markýzy na fasádě v parteru objektu je možné použít za předpokladu, že bude typologicky odpovídat charakteru nemovitosti a vyhoví také prostorovým možnostem dotčené lokality. Vhodné jsou markýzy, které jsou integrální součástí výkladců, zejména předsazených (v roletové schránce v čele výkladce), nebo markýzy provedené jako rolety bez krycího boxu umístěné jednotlivě na šířku výkladců. Jiné typy markýz v parteru lze umístit jen zcela výjimečně, podle typu objektu a charakteru lokality, v níž je situován.

Reklamní loga na plochách markýz a slunečníků lze připustit pouze na volánu, a to v případě, že reklamní logo bude jen o stupeň tmavší či světlejší než odstín potahu. V případě slunečníků bez volánu musí být loga při dolním okraji potahu a nesmí nepřesáhnout cca. 1/3 velikosti hrany slunečníků.

Uzavírání zahrádky jakoukoliv pevnou zábranou představuje nejen mechanickou, ale i optickou bariéru, která omezuje volný průhled uličním interiérem a tím i možnost vnímání přilehlé historické zástavby. Vysoké zástěny s plnou plochou evokují dojem samostatné stavby. Pouze u zahrádek provozovaných i v chladnějším období od října do dubna je v těchto měsících možné použít mobilní ohrazení z čirého materiálu do maximální výšky 140 cm. Mimo uvedené chladnější období lze případné ohrazení zahrádky provést pouze jako jednoduché mobilní zábradlí ze subtilních profilů (přírodní materiály). Nepřipustné je také umístování reklamních prvků na ohrazení restauračních zahrádek.

Nábytek restaurační zahrádky by měl být proveden z tradičních přírodních materiálů (dřevo, kov, ratan), v případě produktů s výjimečnou designovou a řemeslnou kvalitou není vyloučeno ani použití soudobých materiálů. Do městského prostředí je vhodný zejména lehký, jednoduše přenosný kavárenský nábytek, nikoliv mohutné dlouhé lavice a stoly, které imitují rustikální styl.

Umístění a ztvárnění restauračních zahrádek musí respektovat a vhodně doplňovat celkové architektonické řešení souvisejícího veřejného prostranství z hlediska prostorového, architektonického a funkčního konceptu.

Povinné přílohy k žádosti o vydání závazného stanoviska MHMP OPP pro umístění restaurační zahrádky:

- **umístění:** zákres plochy zahrádky do katastrální mapy s uvedením velikosti záboru v metrech čtverečních, v případě žádosti o umístění podesty kótovaný výkres detailu jejího technického řešení (materiál, výška),
- **ohrazení:** kótovaná výkresová dokumentace – celek, detail jednotlivého prvku, materiálové řešení, případně barva nátěru,
- **zastínění:** okótovaná výkresová dokumentace navrženého způsobu zastínění, způsob kotvení stínících prvků, barevné provedení a rozvržení případných reklamních log,
- **vybavení:** specifikace navrženého nábytku, materiálové řešení a povrchová úprava,
- **vizualizace restaurační zahrádky v kontextu uličního interiéru.**

FOTOGRAFIE POZITIVNÍCH PŘÍKLADŮ ŘEŠENÍ RESTAURAČNÍCH ZAHRÁDEK

PRAHA

PRAHA

PRAHA

PRAHA

PRAHA

FOTOGRAFIE POZITIVNÍCH PŘÍKLADŮ ŘEŠENÍ RESTAURAČNÍCH ZAHRÁDEK

BAMBERG

MNICHOV

VERONA

BERLÍN

FOTOGRAFIE POZITIVNÍCH PŘÍKLADŮ ŘEŠENÍ RESTAURAČNÍCH ZAHRÁDEK

SOUVISEJÍCÍ PŘÁVNÍ PŘEDPISY

1. zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů
vyhláška č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči,
nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze,
nařízení vlády č. 127/1995 Sb., o prohlášení území ucelených částí vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury za památkové rezervace (Ruzyně, Stodůlky),
vyhláška hl. m. Prahy č. 15/1991 Sb. HMP, o prohlášení části území hlavního města Prahy za památkové zóny a o určení podmínek jejich ochrany (Osada Budánka; Válová kolonie Ořechovka; Osada Rybáře; Staré Ďáblice; Královice),
vyhláška hl. m. Prahy č. 10/1993 Sb. HMP, o prohlášení částí území hlavního města Prahy za památkové zóny a o určení podmínek jejich ochrany (Vinohrady, Žižkov, Vršovice; Nusle; Karlín; Dejvice, Bubeneč, horní Holešovice; Smíchov; Staré Bohnice; Stará Hostivař; Barrandov; Baba),
vyhláška č. 108/2003 Sb., o prohlášení území s historickým prostředím ve vybraných městech a obcích za památkové zóny a určování podmínek pro jejich ochranu (Staré Střešovice; Tejnka),
vyhláška č. 413/2004 Sb., o prohlášení území s historickým prostředím ve vybraných obcích a jejich částech za památkové zóny a určení podmínek pro jejich ochranu (Střešovičky),
opatření obecné povahy č. 5/2014, o prohlášení území s historickým prostředím městské části Praha – Zbraslav za památkovou zónu,
rozhodnutí bývalého odboru kultury NVP č.j. Kul/5-932/81 ze dne 19. 5. 1981 o určení ochranného pásma Pražské památkové rezervace v hl. m. Praze a jeho doplněk ze dne 9. 7. 1981, kterými se určuje toto ochranné pásmo a podmínky pro činnost v něm.
2. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů,
nařízení č. 10/2016 Sb. HMP, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hl. m. Praze (pražské stavební předpisy)